

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย สมมุติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทองที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทองที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 220 คน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ จึงมีกลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 220 คน แบ่งเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน ประธานกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ความพร้อมในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมี ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทองที่ตอบ แบบสอบถาม แยกเป็นกลุ่มดังนี้

1.1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มีวุฒิทางการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและมีอายุการดำรงตำแหน่งระหว่าง 2 - 4 ปี

1.2 รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีวุฒิทางการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและมีอายุการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1-2 ปี

1.3 ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีวุฒิทางการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และมีอายุการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1 - 2 ปี

1.4 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีวุฒิทางการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และมีอายุการดำรงตำแหน่งระหว่าง 1 - 2 ปี

1.5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีอายุการดำรงตำแหน่ง 4 ปีขึ้นไป

2. ความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายการ ทั้ง 5 รายการอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ

ได้แก่ ความพร้อมในด้านครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และ ด้านการควบคุมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการ ทั้ง 5 รายการ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านการควบคุมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ

4. เปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาสูงกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านงบประมาณ ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่ามีความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านงบประมาณสูงกว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

4.2 ด้านบุคลากร ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่ามีความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านบุคลากรสูงกว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

5. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม
ความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่งประธาน
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธาน
กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลและกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับปลัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประธานสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่า ประธานกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน
สรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วน
ตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งประธานสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านงบประมาณสูงกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธาน
กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ
กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

5.2 ด้านบุคลากร การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับ
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้าน
บุคลากรสูงกว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัย ความพร้อมในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีประเด็นสำคัญและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมในการจัดการศึกษา

ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายการ ทั้ง 5 รายการอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ที่ระบุให้มีการแบ่งสรรเงินให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเท่านั้น แม้ว่าตามรัฐธรรมนูญและกฎกระทรวงจะระบุให้มีสิทธิจัดการศึกษาก็ตาม ดังนั้นในระยะแรกจึงยังไม่มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาและความไม่ชัดเจนของการจัดสรรเงินเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา(พิณสุดา สิริธรงค์ และ สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. 2542 : 85-105) อีกประการหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งประกาศใช้ได้เพียง 4 ปี ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะยังเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาได้ยังไม่สมบูรณ์ เห็นได้จากยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรง

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของสุวรรณ มีทองคำ (2543 : 11) ที่พบว่าสภาพความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษาคือการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา 6 มีความพร้อมทุกด้านและอัครพร สาระชัน (2543 : 4) ที่พบว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตการศึกษา 7 มีความพร้อมในระดับปานกลาง และ บุญสม ขอบเจริญ และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประธานและเลขานุการคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติคิมาณนโยบาย แผนงาน โครงการ และการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

จากแนวนโยบาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษา แต่เนื่องจากยังติดขัดในข้อกฎหมายบางประการตลอดจนระยะเวลาในการได้รับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษายังน้อย จึงอาจส่งผลให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายการ ทั้ง 5 รายการ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 9 (2) ที่กำหนดให้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ของสำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง, 2544 ข : 16-49) ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ ในการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะ แนะนำและร่วมพัฒนาการศึกษาตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายและแผนการจัดการศึกษา 12 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 ข : 20-21) ที่ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ทั้งการบริหารและจัดการหลักสูตร การวัดผล การบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ ตลอดจนการตรวจสอบการประเมิน การจัดการศึกษาอบรม

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของนิมิต มั่งมีทรัพย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในกระบวนการจัดและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา 1 พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในลักษณะเสนอข้อมูลความเห็นในการจัดและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในเขตตำบล มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องการเสนอแนะการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อบำรุงรักษาจารีต ประเพณีและศาสนา เร่งเร้าให้ชุมชนส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในทุกระดับชั้นตามกำหนดของโรงเรียน เสนอแนะให้โรงเรียนมีการ

ปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากกว่าเรื่องอื่นๆ เห็นด้วยกับการให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

จากแนวพระราชบัญญัติ นโยบาย ข้อกำหนด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัย ครั้นนี้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติต่างๆ ตลอดจนนโยบายของรัฐ แต่เนื่องจากระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะสั้น และพบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี จึงอาจส่งผลให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ

3. ผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ คือ ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาสูงกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประการแรก น่าจะมาจากบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบเนื่องจาก ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบเฉพาะแผนงานขององค์การไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ จึงไม่ทราบถึงสภาพที่แท้จริงขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ ว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ประการที่สอง เนื่องจากระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบที่ให้อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ ซึ่งอาจส่งผลให้คณะกรรมการในส่วนที่มาจาก การเลือกตั้ง คือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความคิดเห็นแตกต่างจาก ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นข้าราชการประจำ ซึ่งต้องยึดถือระเบียบปฏิบัติของทางราชการอีกส่วนหนึ่งด้วยและอีกประการหนึ่งคือ ระดับการศึกษาของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความแตกต่างกัน จึงมีมุมมองในเรื่องของความ

พร้อมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันกล่าวคือส่วนใหญ่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งแตกต่างจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

จากข้อสังเกตดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสม ขอเจริญและคณะ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ที่พบว่าประธานและเลขานุการคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ มีทองคำ (2543 : ก-ข) ซึ่งพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่างกัน มีสภาพความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านการยอมรับแตกต่างกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงอาจส่งผลให้ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน

4. ผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารส่วนตำบลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยน่าจะเนื่องมาจากองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมตามผลการวิจัยของดิน ปรัชญพฤทธิ

(2533 : 631) ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้านคือ การมีส่วนร่วมประชุม การมีส่วนร่วมในการออกเงิน การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ การมีส่วนร่วมสัมพันธภาพ การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่มการ การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน และการมีส่วนร่วมเป็นผู้ออกวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการแต่ละตำแหน่งจะมีส่วนร่วมในแต่ละด้านแตกต่างกันในการจัดการศึกษา

จากข้อสังเกตดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดของคอปซ์ (Deutsch, 1977 : 81) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ สภาพการณ์ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เกิดความร่วมมือกัน มีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน มีความพยายามจะช่วยเหลือกัน ประสานงานกัน โดยมีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายร่วมกันดังนั้น คณะกรรมการแต่ละตำแหน่งซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแตกต่างกันจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงอาจส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถใช้ผลการวิจัยที่วิเคราะห์ถึงระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมและแยกรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการควบคุมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ด้านครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ ประกอบการพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยขององค์กร เพื่อปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการถ่ายโอนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุน องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาสามารถใช้ผลการวิจัยที่วิเคราะห์ถึงระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมและแยกรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการควบคุมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ด้านครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ เป็นข้อมูลในการส่งเสริมสนับสนุน และเพิ่มศักยภาพการบริหารงาน พัฒนาความพร้อม สร้างเสริมความมั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยวิธีการต่างๆ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษาและมั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อเป็นแนวทางตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในบริบทอื่น
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในบริบทอื่น